

PROCEDURA EWAKUACJI

Źródło <https://www.gov.pl/web/kgpsp/informacja-dla-osob-ze-szczegolnymi-potrzebami>

OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI Z BUDYNKU SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM. POR. EDWARDA BŁASZCZAKA PS. „GROM” W CHMIELKU

Opracowanie :

Ewa Myszkowiak – Główny Specjalista BHP/

Inspektor ochrony p.poż

Renata Kmiec – Inspektor BHP

I. WSTĘP

Dostępność to możliwość swobodnego korzystania z produktów, usług i infrastruktury niezależnie od poziomu sprawności, jaki mamy w danej chwili. Elementem dostępności jest możliwość bezpiecznego i szybkiego opuszczenia budynku instytucji, także ewakuacji w przypadku sytuacji niebezpiecznej, jaką jest pożar.

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w artykuie 6 ust.1 lit e) określa, że konieczne jest „**zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób**”

Zgodnie z definicją zawartą w w/w ustawie **osoby ze szczególnymi potrzebami** to osoby, które ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajdują, muszą podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

Za bezpieczeństwo pożarowe na terenie obiektu **odpowiedzialny jest Administrator / Zarządca budynku.**

Odpowiednie warunki techniczne zabudowań i organizacja ewakuacji nabierają szczególnego znaczenia, jeśli z budynków korzystają również osoby ze szczególnymi potrzebami.

Opracowana procedura określa wytyczne postępowania na wypadek zagrożenia, sposoby komunikacji (alarmowania) oraz sposoby ewakuacji osób niepełnosprawnych ruchowo, z dysfunkcjami słuchu i z dysfunkcjami wzroku. Podczas opracowania procedury ewakuacji z miejsca niebezpiecznego do bezpiecznego, w ramach zasady pierwszeństwa, uwzględniono kolejność ewakuacji i pierwszeństwem objęto właśnie osoby ze szczególnymi potrzebami.

Po dokonaniu analizy ustalono, że na terenie obiektu/obiektów czasowo mogą przebywać osoby:

- osoby z **niepełnosprawnością ruchową**, w tym seniorzy, a także osoby z ograniczoną zdolnością poruszania się (np. kobiety w ciąży, osoby w okresie rekonwalescencji, rodzice z małymi dziećmi);
- osoby z **niesprawnością narządu wzroku**,
- osoby z **niesprawnością narządu słuchu**;

II POSTĘPOWANIE W TRAKCIE EWAKUACJI

WAŻNE!!! W trakcie ewakuacji **należy postępować zgodnie z zaleceniami instrukcji bezpieczeństwa pożarowego IBP** przy uwzględnieniu obecności w budynku osób ze szczególnymi potrzebami.

2.1. Wytoczne z IBP – zasady alarmowania

Każdy kto zauważył pożar, lub uzyskał informację o pożarze czy zagrożeniu obowiązany jest zachować spokój i nie dopuszczając do paniki natychmiast **zaalarmować**:

- wszystkie osoby znajdujące się w strefie zagrożenia
- Państwową Straż Pożarną lub centrum powiadamiania ratunkowego - dzwoniąc na numer alarmowy: **998 lub 112**
- Administratora / zarządcę obiektu
- pracowników, którzy mogą pomóc przy ewakuacji osób niepełnosprawnych

Telefonując na numer alarmowy **należy podać**:

- gdzie i co się pali
- adres, nazwa obiektu, kondygnacja,
- czy jest zagrożone życie ludzkie,
- swoje nazwisko i numer telefonu z którego się dzwoni.

Rozłączyć się można dopiero po otrzymaniu potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia, należy odczekać chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie.

Do ogłoszenia alarmu o wystąpieniu zagrożenia pożarem na terenie obiektu należy wykorzystać następujące sposoby:

Powiadomienie głosem - osoba upoważniona ogłasza alarm wypowiadając 3 razy zdanie:

„UWAGA! ALARM POŻAROWY”

Do komunikatu słownego wskazane jest użycie dodatkowo sygnału w postaci **DZWONKA trwającego minutę**.

W przypadku wystąpienia zagrożenia powodującego **konieczność przeprowadzenia ewakuacji** osób i mienia z obiektu, **decyzję o podjęciu ewakuacji podejmuje** najważniejsza osoba przebywająca w budynku lub osoba przez niego wyznaczona.

Zakres zadań do wykonania będzie zależny od sytuacji pożarowej i występującego zagrożenia. Rozdział konkretnych zadań ustala kierujący lub osoba uprawniona do wydawania decyzji o rozpoczęciu ewakuacji.

Ogłoszenie decyzji o rozpoczęciu ewakuacji musi być przekazane w sposób spokojny a jednocześnie zakazujący i sugestywny, aby osiągnąć zamierzony cel, którym jest opuszczenie zagrożonych pomieszczeń. Do czasu przybycia jednostek straży pożarnej akcją ewakuacyjno i ratowniczo - gaśniczą kieruje **decyzyjna osoba przebywająca w budynku** lub osoba przez niego upoważniona.

2.2 Ogólne zasady prawidłowej ewakuacji osób z niepełnosprawnościami

Prawidłowa ewakuacja wszystkich osób niepełnosprawnych powinna przebiegać w następujący sposób:

1. W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tej części obiektu, w której powstał pożar lub te, które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia. Wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności powinny być osoby o ograniczonej z różnych względów zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach,
2. podczas ewakuacji strumień ludzi należy kierować zgodnie z kierunkami określonymi przez znaki ewakuacyjne do wyjść ewakuacyjnych prowadzących na zewnątrz, należy jednak pamiętać, żeby wybrać drogę najbezpieczniejszą a nie najkrótszą,
3. Osoby niepełnosprawne ruchowo oraz z dysfunkcjami wzroku należy ewakuować przenosząc na rękach, krzesłach, wózkach, kocach lub innym sprzęcie przeznaczonym do ewakuacji osób,
4. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy.
5. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłonić chustką zmoczoną w wodzie – sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu,
6. Jeżeli przemieszczanie się ciągami komunikacyjnymi (korytarze, klatki schodowe) może być niebezpieczne z powodu np.: dużego zadymienia lub wysokiego promieniowania cieplnego należy wybrać pomieszczenie do ukrycia się i bezpiecznego poczekania na pomoc straży pożarnej. Pomieszczenie to powinno być oddalone od źródła ognia i dymu. Drzwi pomieszczenia lub okna w razie konieczności należy uszczelnić kocem lub odzieżą. Powiadomić zarządzającego ewakuację lub służby, że w pomieszczeniu są osoby, które oczekują na pomoc. **WAŻNE !** Podczas szukania schronienia należy w miarę posiadanych możliwości poddać ocenie otoczenie za oknem, ponieważ przybyłe służby ratownicze muszą mieć możliwość podjechania pod okna budynku samochodami przystosowanymi do ratowania ludzi na wysokości (drabina, podnośnik), dzięki któremu ewakuacja osób niepełnosprawnych będzie możliwa.
7. Osoby z niepełnosprawnością przebywające czasowo w budynku, będą ewakuowane przez osoby opiekunów jednocześnie z pomocą osób wyznaczonych w jednostce, które będą pomagały w bezpiecznym wyjściu z miejsca zagrożenia i udania się w miejsce bezpieczne (wyznaczone miejsce zbiórki ewakuacyjnej).

Ważne! Osoby odpowiedzialne za ewakuację oraz osoby wyznaczone na ich zastępstwo powinny być odpowiednio przeszkolone i wiedzieć, jak postępować w trakcie ewakuacji, w zależności od rodzaju niepełnosprawności ewakuowanych osób. Należy pamiętać, że w każdym przypadku najważniejsza jest komunikacja, będąca podstawą skutecznego działania.

2.3 Sposoby komunikowania się z osobami z dysfunkcjami wzroku:

1. Podczas ewakuacji, zanim nawiądziesz kontakt fizyczny, uprzedź o tym osobę niewidomą. Rozpocznij od nawiązania kontaktu słownego. Wymień swoje imię i koniecznie powiedz co się dzieje.
2. Osoby niewidome korzystają ze swoich rąk dla utrzymywania równowagi, więc nie chwytaj jej za rękę, nie szarp, nie łap za łaskę, nie popychaj i nie przesuwaj. Jeśli chcesz taką osobę poprowadzić,

zapropnuj jej swoje ramię. Wówczas stanie ona za tobą i chwyci cię dłonią nieco powyżej łokcia. Cztery palce wsunie pomiędzy twoją rękę i tułów, a kciukiem obejmie ramię z zewnątrz. W ten sposób osoba niewidoma będzie mogła doskonale orientować się, jakie ruchy wykonujesz. Pamiętaj, że poruszając się z osobą niewidomą, asystent zawsze i wszędzie idzie pierwszy, a osoba niewidoma pół kroku za nim.

3. Pamiętaj, aby obserwować nie tylko ziemię przed sobą i osobą niewidomą, ale także przestrzeń obejmującą tułów i głowę osoby niewidomej. Chodzi o to, abyście nie zahaczyli o jakiegokolwiek elementy wiszące, stojące, wystające poza obrys budynku, etc.
4. Jeżeli znajdziecie się w ciasnej przestrzeni (np. w wąskich drzwiach), zasygnalizuj to osobie niewidomej słownie oraz przez wysunięcie łokcia w tył. Wówczas osoba niewidoma schowa się za twoimi plecami i będziecie mogli pokonać drogę „gęsiego”. Idąc, koniecznie opisz otoczenie i wskazuj przeszkody, np. schody „w górę”, „w dół”.
5. Jeżeli musicie przejść przez drzwi, osoba niewidoma powinna znaleźć się po stronie zawiasów. Poinformuj odpowiednio wcześniej o takim manewrze i konieczności zmiany trzymanego ramienia. Ty otwierasz drzwi, a osoba niewidoma, zabezpieczając swoją twarz wolną ręką, złapie skrzydło, a następnie sama je zamknie.
6. Osoba niewidoma nie ma potrzeby wieszać się na twoim ramieniu, ani bardzo mocno zaciskać dłoni. Jeśli chcesz ostrzec osobę niewidomą, zrób to w sposób konkretny.
7. Sam okrzyk „uwaga!” nie pozwoli osobie niewidomej zorientować się, czy ma się zatrzymać, uciekać, pochylić, czy coś przeskoczyć.

Podczas ewakuacji osób z dysfunkcjami wzroku należy pamiętać, że:

1. U osób tych, zmiany zachodzące w szybkim tempie powodują dezorientację, panikę, stres, niechęć lub niemożność działania.
2. Osoba niewidoma nigdy nie widziała pogorzeliska, rumowiska, ognia, sprzętu ratowniczego.
3. Osoba ta nie reaguje na wizualne efekty towarzyszące zagrożeniom.
4. Osoby z dysfunkcjami wzroku mają dobrze rozwiniętą pamięć przestrzenną najbliższego otoczenia, dlatego w przypadku usłyszenia komunikatu o ewakuacji, będą najprawdopodobniej kierowały się drogą, którą znają, a która może prowadzić np. do ogniska pożaru, stąd tak ważne jest wskazanie asystenta osoby niepełnosprawnej,
5. Osoby z dysfunkcjami wzroku mają trudność poruszania się bez przewodnika w terenie nieznanym lub znanym, lecz o zmienionej charakterystyce.

Elementy ułatwiające ewakuację osób z dysfunkcjami wzroku:

1. Brak lęku przed ciemnością,
2. Ufność w stosunku do osób widzących i dokładne wykonywanie ich poleceń głosowych,
3. Dotyk, słuch, węch i smak kompensują brak wzroku, również przy rozpoznawaniu zagrożeń,
4. Brak chęci samowolnego oddalania się i poruszania w nieznanym terenie, co ułatwia pracę ratownikom już po samej ewakuacji,
5. Sprawność fizyczna i umysłowa, możliwy kontakt głosowy.

2.4 Sposoby komunikowania się z osobami z dysfunkcjami słuchu:

1. Podczas ewakuacji osoby głuche i osoby niedosłyszające będą potrzebowały wsparcia w sytuacji zagrożenia głównie w komunikacji, przekazaniu informacji i sprawdzeniu, czy została zrozumiana. W przypadku osób głuchych czy osób niedosłyszających stosowanie komunikatorów dźwiękowych jest mało skuteczne albo wręcz bezskuteczne.

2. Komunikacja z osobami z dysfunkcjami słuchu musi być realizowana za pomocą specjalnych środków powiadamiania o zagrożeniu. W głównej mierze konieczny będzie kontakt osobisty. Jeśli nie potrafimy w żaden inny sposób ostrzec, to chociażby przez napis na kartce.
3. Zanim zaczniesz mówić do osoby niesłyszącej lub niedosłyszącej, upewnij się że na ciebie patrzy. W zależności od sytuacji możesz zamachać ręką, dotknąć jej ramienia. Mów z twarzą zwróconą w kierunku rozmówcy. Jeżeli osoba niesłysząca lub niedosłysząca nie zrozumie któregoś zdania, nie powtarzaj go, a ujmij to, co chcesz powiedzieć inaczej.

Podczas ewakuacji osób z dysfunkcjami słuchu należy pamiętać, że:

1. osób tych nie poinformujemy o zagrożeniu za pomocą dźwiękowego systemu ostrzegawczego, informacji głosowych, syren, głośników,
2. osoby te czytają z ust lub rozmawiają w języku migowym (nieznajomość języka migowego wśród większości społeczeństwa utrudnia przekazywanie informacji o obecności innych zagrożeń),
3. osoby te mogą mieć problem w przekazaniu informacji o swoim stanie zdrowia,
4. z osobami tymi będzie utrudniony lub wręcz niemożliwy kontakt w ciemności i zadymieniu.

Elementy ułatwiające ewakuację niedosłyszących:

1. sprawność fizyczna umożliwia samodzielne poruszanie się oraz samodzielne wykonywanie zalecanych i zademonstrowanych czynności,
2. wyostrezone receptory wzroku, węchu i dotyku kompensują brak słuchu,
3. ufność w stosunku do osób słyszących i otwartość na pomoc z ich strony.

2.5 Sposoby ewakuacji osób niepełnosprawnych ruchowo i dysfunkcjami wzroku

Przenoszenie ratowanych osób z dysfunkcjami ruchu i w razie potrzeby z dysfunkcjami wzroku (przy dużym zagrożeniu) może się odbyć przy **pomocy krzesła ewakuacyjnego lub zastosowaniu jednego z poniższych sposobów.**

1. ewakuacja poszkodowanego przez dwie osoby **przy użyciu noszy**,
2. **chwyt „kończynowy”** - jeden z ratujących chwytą ewakuowanego pod pachy, stojąc od strony jego głowy, a drugi pod kolana, stojąc tyłem do ratowanego. Ewakuowanego wynosi się nogami do przodu,
3. **przenoszenie „na stołeczku”** - ratownicy odpowiednim uchwytem dłoni tworzą siedzenie z rąk, na których siada ratowany, trzymając ratowników za szyję. Ratownicy lekko zwrócenii do siebie, ukośnie do kierunku ewakuacji, wynoszą ratowanego,
4. **przenoszenie „chwytym huśtawkowym”** - ratownicy chwytają się za ręce „zewnątrznie”, wkładając je pod siedzenie ratowanego, rękami „wewnętrzny” po wzajemnym uchwycie na wysokości łokcia zabezpieczają ratowanego od tyłu, tworząc wsparcie na wysokości górnej części jego pleców,
5. wynoszenie osób przy zastosowaniu „stołeczka” może mieć miejsce wówczas, gdy ewakuowany jest w stanie pomagać sobie rękami. Chwyt „huśtawkowy” stosuje się w wypadku ratowania osób, które doznały obrażeń jednej lub obu rąk i nie mogą trzymać się za szyję ratowników,
6. **przenoszenie „chwytym strażackim”** - polega na tym, że ratowany po odpowiednim chwycie wstępnym wykonanym przez ratującego, znajduje się w poprzecznym ułożeniu - zwisając na jego barkach. Ratujący ma jedną rękę przełożoną pomiędzy nogami ratowanego, trzymając go za rękę na wysokości nadgarstka, druga ręką ratowanego zwisa swobodnie z tyłu. Ratujący ma również drugą rękę wolną i może jej użyć np. do przytrzymania się poręczy schodów, bocznic drabiny itp.,

7. podczas **przenoszenia „uchwytem tłumokowym”** - ratowany zakłada ręce od tyłu przez ramiona ratownika, aby zwisały one na piersi ratującego. Ciało powinno spoczywać na plecach ratownika w taki sposób, aby nogi zwisały 15 - 20 cm nad ziemią. W określonych wypadkach ratujący przytrzymuje zwisające ręce przenoszonego. Może też czynić to ręką, używając drugiej do lepszego ułożenia i przytrzymania ratowanego na plecach lub złapania się poręczy, np. przy schodzeniu po schodach,
8. **przenoszenie „chwytem na barana”** - ratowany leży na plecach ratownika i przytrzymuje się rękami za jego szyję. Ratujący podchwytując pod kolana przytrzymuje ratowanego w ten sposób, aby środek ciężkości ratowanego znajdował się na wysokości krzyża ratującego. Ratownik, podobnie jak w wypadku chwytu „tłumokowego” jest lekko pochylony do przodu,

2.6 Rozwiązania w zakresie ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami

Analiza:

- a) Ilość kondygnacji - 4
- b) Liczba osób z niepełnosprawnościami mogących podlegać ewakuacji – osoby przebywające czasowo;
- c) Rodzaj niepełnosprawności osób czasowo przebywających:
 - osoby z niepełnosprawnością ruchową, w tym seniorzy, a także osoby z ograniczoną zdolnością poruszania się (np. kobiety w ciąży, osoby w okresie rekonwalescencji, rodzice z małymi dziećmi);
 - osoby z niesprawnością narządu wzroku,
 - osoby z niesprawnością narządu słuchu;

Rozwiązania :

- a) **Wyznaczenie asystenta / pracownika funkcyjnego**, odpowiedzialnego za pomoc w ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami oraz jego zmiennika w celu uniknięcia sytuacji, w której podczas wystąpienia zagrożenia asystent jest nieobecny, a osoba – pozostawiona bez pomocy.

Odpowiedzialni za ewakuację muszą pamiętać, że ratując innych, przede wszystkim powinni zadbać o swoje bezpieczeństwo. Może się okazać, że poinformowanie służb o lokalizacji osoby z niepełnosprawnością będzie działaniem skuteczniejszym niż próby pomocy przy jej ewakuacji.

- b) **Miejsce oczekiwania na ewakuację / Punkt zbiórki dla osób potrzebujących dodatkowej pomocy/asysty przy ewakuacji**

Zgodnie z art. 4 Ustawy o ochronie przeciwpożarowej - obowiązkiem właściciela budynku jest zapewnienie dróg ewakuacyjnych pozwalających każdej osobie (również z ograniczeniami mobilności i percepcji) na samodzielną ewakuację z budynku.

Jeżeli nie jest to technicznie możliwe, należy tym osobom zagwarantować możliwość schronienia w specjalnych pomieszczeniach lub w miejscach oczekiwania na ewakuację zlokalizowanych w obrębie ewakuacyjnych klatek schodowych na czas potrzebny do przybycia ekip ratowniczych.

Miejsca oczekiwania na ewakuację powinny być odpowiednio zabezpieczone, o zwiększonej ochronie przeciwpożarowej i odpowiednio wyposażone w środki ochrony przeciwpożarowej i komunikacji

z ekipami ratowniczymi.¹ Miejsce oczekiwania na ewakuację to punkt, w którym osoby niebędące w stanie samodzielnie się ewakuować mogą bezpiecznie poczekać na pomoc.

Należy lokalizować je w sposób nieograniczający drogi ewakuacyjnej, w pobliżu dróg ewakuacyjnych – jako wydzieloną część klatek ewakuacyjnych lub jako niezależne pomieszczenia pożarowo zamknięte w bliskiej odległości od drogi ewakuacji. Zaleca się lokalizację miejsca oczekiwania na ewakuację w pierwszej kolejności jako część klatki schodowej – w miarę możliwości z oknem ratowniczym o szerokości co najmniej 0,9 m. Jeśli nie jest możliwe wykonanie go jako część klatki schodowej – zalecane jest wykonanie jako części przejścia do klatki schodowej. Jeśli oba wcześniejsze rozwiązania nie są możliwe – zaleca się wyznaczenie miejsca oczekiwania w osobnym pomieszczeniu.

W przypadku braku możliwości budowy lub wydzielenia pomieszczenia oczekiwania na ewakuację zalecane jest oznaczenie **miejsca zbiórki dla osób potrzebujących dodatkowej pomocy/asysty przy ewakuacji**².

Lokalizację Miejsca oczekiwania na ewakuację / Punktu zbiórki dla osób potrzebujących dodatkowej pomocy/asysty przy ewakuacji należy koniecznie **oznakować**.

Rys 1. Miejsce oczekiwania na ewakuację

lub

Rys 2. Punkt zbiórki dla osób potrzebujących dodatkowej pomocy / asysty przy ewakuacji

Źródło Dostępność Bezpieczna Ewakuacja – Poradnik Fundacji Polska bez barier. Warszawa 2022 r.

c) Graficzny plan ewakuacji

- umieszczony w widocznym miejscu
- sporządzany osobno dla każdej kondygnacji
- przedstawia sposób ewakuacji z budynku w sposób czytelny i prosty
- na planie zaznaczono drogi i wyjścia ewakuacyjne, miejsca zbiórek, rozmieszczenie sprzętu gaśniczego oraz pozostałych elementów systemu bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

¹ Standardy dostępności dla polityki spójności 2021 – 2027

² Dostępność Bezpieczna Ewakuacja – Poradnik Fundacji Polska bez barier. Warszawa 2022

III PANIKA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I SPOSOBY PRZECIWDZIAŁANIA JEJ

3.1 Panikę osób niepełnosprawnych wywołują następujące czynniki:

1. gwałtowny, dynamiczny ale dający się zaobserwować wzrokowo rozwój zdarzenia, powodujący zbliżenie się strefy zagrożenia (np. rozwój pożaru do wielkości przekraczającej wzrost człowieka i zbliżająca się strefa spalania, obniżenie się strefy zadymienia do wysokości oczu),
2. nacisk tłumu, w szczególności dotyczy osób niewidzących oraz niedowidzących,
3. brak oświetlenia, w szczególności dotyczy osób niepełnosprawnych ruchowo oraz niedosłyszących,
4. krzyki i wrzaski o charakterze panicznym osób z tłumu,
5. nagły, głośny alarm pożarowy lub określający inne zagrożenie, przy jednoczesnym pojawieniu się symptomów zagrożenia (dym, temperatura, płomienie, trzaski, krzyki itp.).

Panika może zostać opanowana w zarodku lub też może się dynamicznie rozwinąć, tak jak rozwija się zagrożenie.

Na rozwój paniki mają wpływ następujące zjawiska:

1. szerzenie się przerażenia w grupie i objawów strachu u innych,
2. rozwój strachu spowodowany niebezpieczeństwem niemożliwym do opanowania,
3. pojawienie się jednostkowych zachowań o charakterze panicznym np. paniczny wrzask, paniczna ucieczka, paniczne przepychanie się do wyjścia.

Możliwość wybuchu paniki zawsze istnieje w razie pożaru lub innego miejscowego zagrożenia w obiektach, w których przebywa większa liczba ludzi. Poznanie istoty tego zjawiska jest bardzo trudne, gdyż nie istnieją tu możliwości eksperymentowania nawet na małą skalę. Pewne jest, że ludzie wchodzący w skład tłumu ogarniętego paniką całkowicie tracą swoje indywidualne cechy osobowości i stają się elementem potężnego, groźnego, niszczącego tworu, który nie kieruje się żadnymi przesłankami logicznego myślenia i rzeczywistej oceny sytuacji. Tłum, ogarnięty paniką może sparaliżować i uniemożliwić w ogóle przeprowadzenie akcji ratowniczej. Przeciwdziałanie panice jest niezmiernie trudne i nie można pójść w tym zakresie radykalnych recept. Dokonać tego mogą ludzie obdarzeni autorytetem formalnym, wynikającym z tytułu pełnionej funkcji czy zajmowanego stanowiska lub autorytetem nieformalnym wynikającym z typu osobowości. Mowa tu o osobach odważnych, konsekwentnych, charyzmatycznych.

Należy pamiętać, że przy ewakuacji osób niepełnosprawnych ogromną rolę odgrywają **asystenci osób niepełnosprawnych**. To oni swoją postawą, głosem, empatią, niewyolbrzymianiem istniejącego zagrożenia ułatwią ewakuację. Osoba niepełnosprawna poczuje się wówczas bezpieczna i uzyska pewność, że nie zostanie z zagrożeniem sama.

3.2 Środki przeciwdziałania panice są różne, często krańcowo przeciwstawne. Można tu wymienić:

- przykład osobisty,
- zdecydowany nakaz,
- wykazanie nierealności niebezpieczeństwa,
- przedstawienie groźby większego niebezpieczeństwa,
- użycie siły,
- unieszkodliwienie przywódców paniki.

Opanować ludzi ogarniętych paniką, prących do przodu mogą raczej osoby znajdujące się z tyłu tłumu, niż na jego czele. W trakcie prowadzenia akcji ratowniczej najczęściej można spotkać się z uległymi

panice grupami ludzi, znajdującymi się w rzeczywistym lub urojonym niebezpieczeństwie, którzy tracili poczucie rzeczywistości i podejmują nieprzemyślane i niebezpieczne działania, jak np. niewidomy może ukryć się w miejscu wg niego bezpiecznym, a okaże się, że jest to miejsce wyjątkowo niebezpieczne. W takiej sytuacji najlepszym środkiem przeciwdziałania będzie **szybkie dotarcie asystenta osoby niepełnosprawnej do zagrożonej osoby i pozostanie przy niej do czasu zorganizowania akcji ratowniczej przez jednostki straży pożarnej**. Sam fakt przybycia kogoś z zewnątrz wytwarza u ratowanych przekonanie, że jednak zagrożenie nie jest tak wielkie i istnieją drogi ratunku, gdyż w przeciwnym razie nikt by tu nie mógł dotrzeć.

IV SZKOLENIA TEORETYCZNE I PRAKTYCZNE

Przeprowadzenie sprawnej i zorganizowanej ewakuacji osób niepełnosprawnych będzie możliwe poprzez odpowiednie przygotowanie do tych czynności wszystkich pracowników jednostki.

Wśród nich będą wyznawcze osoby odpowiedzialne za pomoc w ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami (asystenci/ osoby wspomagające ewakuację). Pomiędzy osobą niepełnosprawną, a osobą organizującą i udzielającą pomocy należy wypracować umiejętność nawiązania kontaktu i znajomości metod wsparcia – co jest szczególnie ważne w sytuacji zagrożenia.

Każdy pracownik jest zobowiązany zapoznać się z obowiązującą „Procedurą ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami z budynku”.

DYREKTOR SZKOŁY

mgr Anna Ferenc